

Akademiraadets beretning sommer 2007 - efterår 2009

A. Forord

Der er udgivet et memorandum om det åbne land, "Landskabssyn og planreform" og en folder om Udvalget for Kirkekunsts rådgivning. Der er uddelt medaljer, legater samt indstillet/udpeget repræsentanter og kandidater til diverse organer og priser, blandt meget andet modtog arkitekten Renzo Piano Sonningprisen i 2008 efter indstilling fra rådet.

Visions- og evalueringsudvalget har i 2009 afsluttet arbejdet med belysning af og anbefalinger til rådets videre virke og struktur. Udvalgets rapport danner grundlaget for det videre arbejde med at modernisere vedtægter og styrke Akademiets arbejde. Rådet har udarbejdet en handlingsplan for 2008-2010, og der er udsendt nyhedsbreve til interesserede. Juryen har revideret og smidiggjort ansøgningsproceduren til Kunstnersamfundet, og rådets hjemmeside er fornyet og informationen forøget.

Der har været afholdt offentlige seminarer, "Kunstnersamfundets Dag" i 2008 med titlen "Den globale konsekvens", frontberetninger fra fire billedkunstneres og arkitekters arbejde" og i 2009 med titlen "Steder", fire beretninger om arkitekters og billedkunstneres møder på tværs, hvor fagligheden har været på dagsordenen. Det har handlet om arkitekters og billedkunstneres verden set med egne øjne og årets mange modtagere af Akademiets legater er blevet hyllet.

Der arbejdes fortsat på at få etableret et rådgivende landskabsudvalg for staten og kommunerne, og der er indgået en aftale med Miljøministeriet om iværksættelse af 3-5 pilotprojekter.

Information om Akademiets arbejde og opbygning mm. kan hentes på rådets hjemmeside: www.akademiraadet.dk, og nedenfor kan også læses om rådets initiativer i beretningsårene.

B. Akademiraadet

Rådet har udtalt sig i aktuelle sager inden for arkitekturen og billedkunsten, og som det kan ses af nedenstående gennemgang af sagerne, har rådet i flere tilfælde haft succes med at få sine synspunkter igennem.

I omtalen neden for af sager, som rådet har behandlet, strækker akademiåret sig over perioden 1. januar 2008 til august 2009 og er opdelt i:

1. Overordnet planlægning, monumenter, bygninger mm.
2. Lovgivning, kunststøtte mm.
3. Interne sager.

1. Overordnet planlægning, monumenter, bygninger mm.

Kløvermarken

Akademiraadet har i 2007 sendt et åbent brev til Københavns overborgmester Ritt Bjerregaard med kopi til pressen om planerne for Kløvermarken. Ritt Bjerregaard svarede, at hun ikke mente, der var grund til bekymring for, at projektet ved Kløvermarken ville skabe præcedens, og at projektet ville berige frem for begrænse området. Siden har et flertal i borgerrepræsentationen besluttet, at Københavns Kommune fortsat skal udarbejde en lokalplan.

I brevet til Ritt Bjerregaard frarådede Akademiraadet Københavns Kommune at bygge omkring Kløvermarken. Det er rådets holdning, at Kløvermarken i dag er et af de alt for få grønne sportsarealer i København. Samtidig er Kløvermarken også et helt særligt landskab: "Åbne landskaber og frie horisonter så tæt på en europæisk storby er sjældne, men ikke desto mindre et markant træk ved Københavns egenart", skrev Akademiraadet. Rådets pointe var, at hvis man bygger omkring et landskab, så reduceres det til en simpel grønnegård. Dermed privatiseres et af byens kollektive grønne åndehuller i København.

Akademiraadet skrev videre i brevet til overborgmesteren: "I processen for at indfri et ellers sympatisk udtænkt boligprojekt er Københavns Kommune i færd med en usympatisk politik, hvor byens grønne friarealer fortæres".

Rådets bekymring drejede sig om, at tiltagene omkring Kløvermarken ville skabe præcedens, hvilket "giver ubehagelige perspektiver for andre af byens grønne arealer. Arealer, der siden industrialiseringens begyndelse, ligger som resultater efter en lang og sej social kamp for at sikre fælles grønne rum og åndehuller."

Ritt Bjerregaard svarede den 23. august 2007 i et brev, der blandt andet indeholdt forundring over, at Akademiraadet ikke var gået ind i debatten med en "bedre forståelse for de udfordringer, som København står med". Overborgmesteren argumenterede for, at man med byggeriet ikke reducerede området til en grønnegård, men at man derimod her ville kombinere bolig og idræt på en helt ny måde. Også det, at man i forslaget fra BIG (den tegnestue, der har udarbejdet planerne for Kløvermarken) havde trukket de grønne arealer op over boligernes tage, var et tegn på, at man netop udnyttede stedet som grønt område. Endvidere argumenterede overborgmesteren for, at projektet omkring Kløvermarken var et nødvendigt projekt, fordi det er en mulighed for at skabe billige boliger til borgere med almindelige lønindkomster.

Rådets bekymring for, at projektet ville skabe præcedens tilbageviste Ritt Bjerregaard ved at understrege, at "Kløvermarken er et unikt boligprojekt med en unik placering i København. Desværre er der meget byggeri i dag, der har skabt

en anden og langt mere kedelig præcedens: Det ene byggeri ligner det andet, og der mangler liv og mennesker mellem husene. Tænk blot på de nye kvarterer i Havnen, fx ved Langelinie eller Havnestaden yderst på Islands Brygge. Her sker der ikke meget, selv om arkitekturen mange steder er både dyr og flot."

Rådets skrivelse var medvirkende til, at projektet blev taget op af Borgerrepræsentationen, og ifølge kommunens hjemmeside august 2009 har et flertal af Borgerrepræsentationen besluttet, at Københavns Kommune fortsat skal udarbejde en lokalplan og en idrætsplan for Kløvermarkskvarteret og i sammenhæng hermed udarbejde en risikovurdering af byggeri i nærhed af Prøvestenen.

Universitetsbiblioteket i Fiolstræde

Akademiraadet har arbejdet med en afklaring af fremtiden for Universitetsbiblioteket i Fiolstræde. En del af biblioteket er flyttet ud, og rådet har arbejdet for at sikre, at bogsalen fortsat vil være åben for offentligheden, og at bygningen og det faste inventar bevares intakt.

Rådet blev i foråret 2007 opmærksom på forestående forandringer for Universitetsbiblioteket i Fiolstræde. Planen var, at en del af biblioteket skulle flyttes, og at Universitetet i stedet ville bruge bygningen til ph.d.-studerende, til kontorer og administration. Rådet mente, at det er vigtigt, at denne særlige bygning ikke misligholdes eller forandres, og det lå endvidere rådet meget på sinde, at bygningen bliver ved med at være offentlig tilgængelig, idet rådet anså åbningen af biblioteket i 1997, som en betydningsfuld udvidelse af det offentlige rum i samklang med fredningslovens hensigter.

Rådet bad i oktober 2007 Universitetet om en redegørelse for planerne med bygningen. Københavns Universitet v/Thorkil Damsgaard Olsen svarede i november 2007, at "Universitetet ikke kan påtage sig ansvar for formodninger om Universitets planlægning, der er blevet fremført af eksterne interessenter", og at planerne var i den allerførste fase, så der var endnu meget uafklaret om Universitetsbibliotekets fremtid.

Rådet var fortsat bekymret for bygningens fremtid og bad derfor i januar 2008 Universitetet om at bekræfte, at bogsalen fortsat ville være åben for offentligheden, og at der ikke ville blive foretaget indgreb i bygningen eller dens faste inventar, der skæmmede de arkitektoniske kvaliteter. Universitetet svarede til dette, at: "1. Der vil ikke blive foretaget indgreb over for bygningen og dens faste inventar, der vil skæmme dens arkitektoniske kvaliteter. Der vil i det hele taget blive foretaget så få ændringer af bygningen og dens fredede inventar som overhovedet muligt, og ingen ændringer vil blive gennemført uden Kulturarvsstyrelsens forudgående godkendelse.

2. Bogsalen vil være åben for offentligheden, med de - desværre nødvendig begrænsninger, som hensynet til bygningens, inventarets og brugernes sikkerhed og hensynet til salens funktion som arbejdsplads tilsiger."

I november 2008 genbehandlede rådet sagen set i forhold til en større sammenhæng omkring Universitets firkant. Rådet spurgte i brev til Københavns Universitet den 13. november om tre ting:

1. Hvordan sikrer vi, at der fortsat er liv i de smukke bygninger
2. Hvorfor skal Fiolstrædebiblioteket have en ny funktion
3. Hvad er planerne for bygningerne omkring Frue Plads.

I forhold til det første punkt meddelte Universitetet, at bogsalen bibeholdes, som den ser ud i dag. Til de to andre punkter svarede Thorkil Damsgaard Olsen den 26. november: "Hovedbygningen skal fortsat og som i dag anvendes til repræsentative og udadrettede funktioner og formål på Universitetet. Endvidere skal visse lokaler i Hovedbygningen anvendes til studieservicefunktioner for Universitetets studerende." Rektor bekræftede, at Fiolstrædebiblioteket fremover skal anvendes som læse- og arbejdspladser især for specialeskrivende studerende og anvendes til studieservicefunktioner, som ikke placeres i Hovedbygningen. "De øvrige bygninger ved Frue plads (Konsistorialbygningen, Professorvillaen, Museumshuset, Magasinbygningen) anvendes i dag til Universitetets, direktionens og rektors fællesadministration, og dette formål skal bygningerne også fremover tjene." Thorkil Damgaard Olsen skrev endvidere: "For alle bygningerne i Universitetsfirkanten gælder som udgangspunkt, at der også fremover vil være adgang for offentlighed og publikum på samme vilkår, som gælder i dag. Der påtænkes således ikke ændringer i forhold til den offentlige adgang i forbindelse med den i medfør af campusplanen besluttede funktionsændring for visse af Universitetsfirkantens bygninger; men de overvejelser m.h.t. offentlighedens adgang til Universitetets bygninger, som vi har meddelt Akademiraadet den 7. marts 2008, har selvfølgelig fortsat gyldighed."

Forslag til Ny multihal ved Parken

Rådet har i foråret 2008 gjort indsigelse mod forslaget til den Ny multihal ved Parken. Københavns Kommune har i juni 2008 meddelt, at forslaget vedtages uden ændringer.

Den 4. april 2008 sendte rådet bemærkninger og indsigelse til forslag til Ny multihal ved Parken til Københavns Kommune. Rådet skrev bl.a.: "Lokalplanområdet indgår som en del af Fælledparkens samlede fritidsanlæg. Parken er omfattet af parkfredning og lokalplanområdet grænser op til såvel fredede bebyggelser som bebyggelser med høj bevaringsværdi". Rådet påpegede, at den planlagte udbygning ville ødelægge stadionanlæggets sluttede form, og at den planlagte bebyggelse ikke ville indgå som et harmonisk hele med de omkringliggende bygninger: "Multihallens højde, volumen og markante profil vil helt dominere mod det ydmyge arkitektoniske rum som Østerbro stadionanlæg udgør, samt den bevaringsværdige tennishal og de udendørs tennisbaner. Det vil være vanskeligt at se, at der hermed foreligger en helstøbt bebyggelsesplan for det sam-

lede område." Endvidere beklagede rådet, "at der på et så betydningsfuldt område for hovedstaden ikke udarbejdes langsigtede planer, der kan føre til et samlet, nutidigt udtryk for en lignende storslået, symbolbærende struktur for idrætten, som man i dag ser det gjort i mange større byer i Europa. Rådet skal derfor henstille, at Københavns Kommune som forudsætning for den videre planlægning af det nationale stadion og dets omgivelser, lader udarbejde en overordnet plan, der sammenknytter Lokalplan 401 og Fælledparkens grønne arealer i en langsigtet arkitektonisk helhedsplan."

København Kommune har den 25. juni 2008 meddelt, at rådets bemærkninger vedr. tillæg nr. 1 til lokalplan nr. 401 "Parken" med tilhørende forslag til kommuneplantillæg har været forelagt Borgerrepræsentationen, der den 11. juni 2008 har tiltrådt Teknik- og Miljøforvaltningens indstilling vedr. indsigelser mod forslagene, hvilket betyder, at lokalplantillægget og kommuneplantillægget er vedtaget uden ændringer.

Nyt vartegn for København – Store Robert

Et medlem af Akademiet bad rådet undersøge forlydender om placering af en skulptur udført af Robert Jacobsen i Københavns Havn. Et flertal i Københavns Borgerrepræsentation erklærede sig indledningsvist positive over for at placere en 72,5 meter høj skulptur af Robert Jacobsen ud for Trekroner. Sagen fik en del omtale i medierne, og rådet markerede sig i pressen. Udgangen på sagen blev, at et flertal af medlemmerne af borgerrepræsentationen sagde "nej tak" til projektet. Så langt tilbage som i en skrivelse fra 1991 frarådede Akademirådet at opsætte en skulptur af Robert Jacobsen i Københavns Havn. På daværende tidspunkt var skulpturen estimeret til 60 meter i højden. Sagen blev aktuel igen i 2008.

Den 20. juni 2008 sendte Akademirådet et åbent brev til overborgmester Ritt Bjerregaard. Rådet skrev bl.a.: "Det er Akademirådets opfattelse, at det er forkert at placere en skulptur af den størrelse på det sted, det er ude af proportioner og uden sammenhæng med omgivelserne. At skulpturen skal være et vartegn ikke bare for København, men for hele Danmark og Norden stiller vi os uforstående overfor, da den ikke repræsenterer en fælles kulturel værdi."

I brev af 12. september 2008 svarer Ritt Bjerregaard: "Tak for jeres åbne brev om Store Robert fra 20. juni 2008. Jeg sætter pris på, at I som kompetent fagråd blander jer i debatten omkring Robert Jacobsens skulptur Store Robert. Det er vigtigt, at en sådan markant ændring af den Københavnske havnefront bliver belyst og debatteret på et oplyst grundlag. Borgerrepræsentationen har foreløbig besluttet at tage imod gaven om opførelsen af Store Robert i Københavns Havn, og denne beslutning støtter jeg op om. København må efter min mening som by gerne markere sig med noget ekstraordinært, og det mener jeg, at opførelsen af Store Robert repræsenterer."

Holmens kirke

Rådet har i beretningsperioden forholdt sig til Holmens Kirke og området omkring kirken i forbindelse med opførelsen af et nyt længehus.

Akademiraadet har fulgt planerne om opførelsen af et nyt længehus ved Holmens Kirke, benævnt "Ny Skriftestol." Rådet skrev den 20. juni 2008 til Kulturarvsstyrelsen, at "Akademiraadet glæder sig over, at Det Særlige Bygningssyn har tiltrådt Kulturarvsstyrelsens indstilling om fredning af kirkens gravkapel og de omgivende arealer. Rådet finder det afgørende, at træerne genplantes. De er en uadskillelig del af den kulturarv, der nu søges fredet."

Kulturarvsstyrelsen har i skrivelse af 6. oktober 2008 meddelt menighedsrådet for Holmens Kirke, at styrelsen har besluttet at frede det store gravkapel ved Holmens Kirke, kirkepladsen med det omgivende gitter med to porte samt mure, låger og portal mod den såkaldte kor-urtegård på Holmens Kanal.

Metro-Cityringen

Akademiraadet udtalte sig i efteråret 2008 til Københavns kommune om VVM-redegørelsen for anlægget af metro-ringbanen. Rådet har også flere gange udtalt sig til pressen og været i dialog med metroselskabet om placeringerne af stationerne og metoden for, hvordan man skaber de nye stationer.

Regeringen samt Københavns og Frederiksberg kommuner har indgået aftale om at udvide den nuværende Metro med en Cityring. Efter planen vil Cityringen stå klar i 2018. Cityringen bliver en helt ny Metrostrækning, der anlægges efter de samme principper som de nuværende Metrostrækninger. Cityringen skal køre i en tunnel under City, brokvartererne og Frederiksberg. Cityringen får 17 underjordiske stationer. Stationer og skakte anlægges som Cut & Cover. Det vil sige, at man graver stationsboksen ud oppefra i stedet for borede anlæg.

Akademiraadet skrev den 1. oktober 2008 følgende bemærkninger om VVM-redegørelse for anlæg af metro-ringbanen.

"Akademiraadet skal indledningsvis udtrykke sin tilfredshed over udsigten til, at København med Cityringen får udvidet sit metro-net. Vedrørende stationernes placering og udformning har rådet følgende bemærkninger:

Den historiske bykerne er med sine tætte byrum særlig følsom over for omfattende indgreb, hvilket tydeligt fremgår af redegørelsens stationsudformninger ved Gammel Strand, ved Kongens Nytorv og ved Marmorkirken. Disse steders stemning og rekreative brug vil blive væsentligt forringet af det gadeinventar, som trapper, elevatorer, udluftnings-aggregater og cykelparkering repræsenterer, med mindre der foretages særlige vurderinger af disse forhold, hvilket ikke ses medtaget i den forelagte VVM-redegørelse. Se på Christianshavns Torv og andre metrostationer. Det undrer, at der ikke er formuleret kriterier for ændringer i de byarkitektoniske værdier, der berøres af de omfattende fysiske indgreb. De arkitektoniske konsekvenser - forstået i bred betydning - ved stationernes indpasning i byens rum vægtes forsvindende lidt i den samlede vurdering.

Man har på et tidligt tidspunkt fravalgt at udbore stationerne til fordel for 'cut and cover' metoden, hvor stationen i princippet bygges ovenfra for til sidst at

lukkes i det oprindelige gadeplan. Metoden medfører en byggegrube i stationens størrelse og fastlåser placeringen af trappe- og elevatorforbindelser og udluftningsaggregater. En boret station kan derimod udføres - ligesom togtunnelerne - uden indvirkning på det offentlige rum, indtil den skal forbindes til gadeplan med nævnte trapper etc.

VVM-redegørelsen viser, at det er nødvendigt at omtænke stationskonceptet, så der udføres borede stationer i de nævnte områder, der har særlige kvaliteter. Stationerne kan placeres under bygninger uafhængigt af eksisterende pladser, og adgangen til dem kan indpasses smidigt i byrummet."

Akademiraadet blev efterfølgende den 17. november 2008 inviteret til møde hos Metroselskabet (MS). Selskabet gjorde opmærksomt på, at mødet ikke var at betragte som høringssvar på Akademiraadets indsigelse, men af orienterende karakter. På mødet drøftedes alternative placeringer af stationerne, og rådet tilkendegav bl.a., at den strategiske miljøvurdering af projektet ikke var tilstrækkelig dækket i den foreliggende VVM-redegørelse, hvilket MS lovede at undersøge. Efterfølgende har selskabet konkluderet, at spørgsmålet må besvares af de myndigheder, under hvem VVM-redegørelsen hører.

Rådet spurgte også til, hvorfor MS har fravalgt metoden, hvor stationerne ligesom togtunnelerne udbores uden indvirkning på det offentlige rum, indtil stationerne skal forbindes til gadeplan.

MS svarede, at det er muligt at placere stationerne i kamre udgravet ved mine-metode, men at minestationen ikke kan udføres fra togtunnelerne, men først skal udgraves og være færdiggjort som råkonstruktion, før tunnelboremaskinen kan passere stationerne. Minestationerne skal anlægges dybere end typestationer, hvilket ville medføre væsentlige forringelse for passagerne i form af længere adgangs- og omstigningsveje.

Bryghusgrunden

Et forslag til lokalplan ved Inderhavnen, "Bryghusgrunden" har givet anledning til, at Akademiraadet har henvendt sig til Københavns Kommune med positive tilkendegivelser for projektet, som bidrager til havnen på en måde, man ellers ikke ser blandt mange byggerier i Københavns Havn.

Rådet skrev den 7. januar 2009 følgende udtalelse til København Kommune: "Det nye bygningsanlæg fra Realea Ejendomsselskab fremtræder både som en større bygningsklump og som en forsætning af kassetter. Den arkitektoniske løsning af programmet er på den måde et stort korpus af forskellige dele. En sammensathed, der dels underdeler sig selv som bygning og dels forholder sig nuanceret til konteksten, til omgivelserne. På den ene side korresponderer bygningskomplekset med Borup Højskolens sammensatte bygningsstruktur og på den anden side til havnens store enkeltstående voluminer, som Bryghuset og Den sorte Diamant. Bygningsanlægget åbner sig og er langt mere udadvendt og ekstrovert, end det byggeri vi ellers ser i havnen. Bygningsanlægget tilfører om-

rådet en skala, der giver det opmærksomhed, og den åbne karakter kan berige området med et byliv, vi ellers ikke ser langs Bryggen.

På kanten mellem det modernistiske havnerum og den klassiske by står bygningsanlægget klart og forståeligt og forsyner dét sted, der i dag fremtræder som et restareal i et ringvejssystem, med en arkitektonisk kvalitet. Med Realeas bygningsanlæg tilføres området en række nye og offentlige tilbud, der integrerer områdets funktion som trafikal transit med kvalitative attraktioner. Den manglende syd-vestlige afgrænsning af Søren Kirkegårds Plads erstattes af en bygningskomposition, der kan ændre pladsen mod et mere kvalitativt byrum.(...)Det samlede bygningsanlæg med uderum og trafik kan blive en berigelse af bydelen med stor herlighedsværdi, når og hvis alle uderum får samme arkitektoniske niveau, som det byggede anlæg. Hvis de arkitektoniske tiltag på Bryghusgrunden får indflydelse på et større område end det, som lokalplanen er afgrænset til, vil det give mulighed for at sikre en både sammenhængende og kvalitativ byudvikling af Bryggen og livet i bydelen."

Monument over Danmarks internationale indsats efter 1948

Rådet har et ønske om at være med i de indledende faser af arkitektoniske ændringer og opførelser af monumenter og kunst i det offentlige rum, og staten har en stående invitation til at bruge Akademiraadet. Derfor var det da også glædeligt, at Kristine Jensen den 11. november 2008 var inviteret til et møde med arkitekt i forsvarets bygningstjeneste Viggo Grunnet og tidligere forsvarschef Jesper Helsøe. Anledningen var etablering af et mindesmærke over Danmarks internationale indsats efter 1948.

I kommissoriet for etableringen af monumentet står bl.a. "Et større antal danske udsendt af det officielle Danmark (Forsvaret) har gennem årene enten mistet livet i forbindelse med opgaveløsningen eller er for stedse mærket. Dette vil i fremtiden fortsat være aktuelt. Danmark mangler et officielt sted at markere landets internationale indsats efter 1948." Der blev i 2008 nedsat en komité til etablering af et nationalt monument på Kastellet med Hendes Majestæt Dronningen som protektor. Komiteen har ønsket rådets medvirken til at udpege en landskabsarkitekt og en billedkunstner til dommerkomiteen og til at godkende programmet for en lukket konkurrence om kunstneriske forslag til monumentet sammen med repræsentanter fra Kulturarvsstyrelsen. Rådet udpegede i marts 2009 en billedkunstner og landskabsarkitekt til dommerkomiteen. Ved et pressemøde den 1. december 2009 blev vinderforslaget v/billedhuggeren Finn Reinbothe offentliggjort, og alle fem konkurrenceforslag var udstillet på Kastellet. Planen er, at det endelige monument afsløres af Hendes Majestæt Dronningen i 2012.

2. Lovgivning, kunststøtte mm.

Støttemuligheder for arkitektur, design og kunsthåndværk

Akademiraadet har i beretningsperioden arbejdet for, at Lov om Kunstrådet også kom til at omfatte arkitektur og design. Det er rådets holdning, at de to kunstarter bør være ligestillet med andre kunstarter og dermed også være omfattet af Kunstrådets støtteområde. I den reviderede lov om Statens Kunstråd er de pågældende områder ikke skrevet ind, men siden hen har Statens Kunstfonds Arkitekturudvalg søgt at imødekomme nogle af de udækkede behov, der er inden for arkitektur, ved at støtte international udveksling.

Inden den bebudede revision af Lov om Kunstrådet i 2008/2009, holdt rådet møder med relevante interessenter på området, for at afklare mulighederne for og viljen til at lade de to områder blive omfattet af Kunstrådsloven. Den 16. april 2008 sendte rådet sammen med Akademisk Arkitektforening og Danske designere et brev til kulturministeren med forslag til forskellige prioriterede løsninger. I brevet stod bl.a.: "Den primære model vil være at udvide Kunstrådets opgaveportefølje, således at arkitektur og design (eventuelt også kunsthåndværk) bliver omfattet af Kunstrådets støttemuligheder med et samlet udvalg. Den sekundære model kunne være midlertidigt at legitimere, forøge og optimere Kunstfondens støtte til produktions - og formidlingsprojekter inden for Udvalget for Arkitektur og Udvalget for Kunsthåndværk og Design. Her er der etableret faglige kompetente armslængdeorganer til at varetage denne opgave, og det vil umiddelbart være lettere at gennemføre. På lang sigt er det ikke en optimal og holdbar løsning, men det er en potentiel løsning, indtil Kunstrådet er klar til ændringer. Den samlede effekt af udvidelsen vil være en klar forbedring for vores fag, og det vil også medføre større gennemsigtighed, ensartethed og rimelighed i det statslige støttesystem."

Den 10. juni 2008 holdt repræsentanter for Akademisk Arkitektforening, Danske Designere og Akademiraadet møde med kulturminister Brian Mikkelsen, som meddelte, at hverken Statens Kunstråd eller repræsentantskabet var positivt stemt over for at inddrage arkitektur og design i Kunstrådets regi.

Den 24. november 2009 udsendte Statens Kunstfonds arkitekturudvalg en pressemeddelelse om en ny ordning for international udveksling inden for arkitektur "Visiting Artists". I pressemeddelelsen beklager Arkitekturudvalget, at arkitekter ikke har støttemuligheder inden for Statens Kunstråds regi til international udveksling.

Akademiraadet glæder sig over, at sagen er taget op igen, idet rådet fortsat er opmærksom på arkitekternes manglende støttemuligheder i Kunstrådets regi.

Revision af Kunstrådsloven

Kunstrådsloven stod i folketingsåret 2008/2009 over for en revision.

Den endelige lovrevision var færdig i juni 2009. I forbindelse med lovrevisionen havde Kulturministeriet bestilt en uvildig evalueringsrapport om Kunstrådet hos konsulenthuset "Pluss Leadership". Akademiraadet kommenterede i juni 2008 følgende dele af rapporten i et brev til tidligere kulturmini-

ster Brian Mikkelsen: Armslængde, mangfoldighed og faglighed som rådet anser for "væsentlige styrker i det danske kunststøttesystem".

Endvidere skrev rådet, at "åbenhed og fleksibilitet er befordrende for en alsidig og levende kunst, der konstant er i bevægelse og forandring. For at have reel betydning, må disse fundamentale værdier understøttes af strukturen for den statslige kunststøtte, ellers vil ønsket om øget enkelthed og effektiviseringsgevinster tværtimod kun føre til større centralisering. "

Rådet gav i brevet udtryk for at både Statens Kunstråds og Statens Kunstfonds repræsentantskaber bør bevares som to selvstændige organer. Rådet opfordrede til styrkelse af repræsentantskabets rolle, så det fx også skulle godkende handlingsplaner. Hvad angår det internationale billedkunstudvalg anbefalede rådet, at det bevares som et selvstændigt udvalg. En anden anbefaling i forhold til udvalgene var, at det i forbindelse med lovrevisonen burde sikres, at formændene var billedkunstnere.

Kulturministeren svarede den 12. august 2008, at han havde læst rådets brev med interesse, og at : "(...) Nogle emner indgår i forhandlingerne om kunststøtten, som allerede er i gang."

Den 8. januar 2009 sendte Kulturministeriet ændringsforlag til Kunstrådsloven i høring. Rådet svarede den 16. januar, at det stadig var rådets holdning, at repræsentantskaberne bør bevares som to selvstændige organer, som skal godkende handlingsplaner mv. Med hensyn til det internationale billedkunstudvalg kommenterede rådet: Det glæder Akademiraadet, at det internationale udvalg for billedkunst indtil videre bevares som et selvstændigt udvalg. Rådet opfordrede igen til, at man inddrog arkitektur og design under Statens Kunstråd.

Loven blev vedtaget den 12. juni 2009 med følgende ændringer:

- Kunstrådets navn ændres til Statens Kunstråd.
- Der udpeges én fælles formand til Statens Kunstråds to udvalg for billedkunst ved skiftet til nyt råd pr. 1. april 2011.
- Medlemmer af Statens Kunstråd og dets udvalg og af Statens Kunstfonds udvalg kan nu umiddelbart efter deres beskikkelsesperiodes ophør beskikkes som medlem af repræsentantskabet for Statens Kunstråd og af Statens Kunstfonds repræsentantskab.
- Repræsentantskabsmedlemmer kan nu genbeskikkes én gang i umiddelbar forlængelse af en beskikkelsesperiode.
- Samtidigt medlemskab af de to repræsentantskaber er nu mulig for medlemmer udpeget af organisationerne og af KL.
- Repræsentantskabsmedlemmer kan nu umiddelbart efter beskikkelsesperiodens udløb beskikkes enten som medlem af Statens Kunstråd og dets udvalg eller af Statens Kunstfonds udvalg.
- De to repræsentantskaber skal nu i fællesskab arrangere et årligt seminar om kunstens rolle i samfundet.

De livsvarige ydelser

Statens Kunstfonds livsvarige ydelser var årsag til megen debat i begyndelsen af 2008. Debatten drejede sig om, hvorvidt kunstnere, der i forvejen klarer sig godt økonomisk, skal have offentlige ydelser. Nogle af argumenterne for ydelserne var, at de er indtægtsbestemte. Akademiraadet argumenterede for, at ydelserne er hædersbevisninger, og at sådanne ikke skal være indtægtsregulerede. Sagen endte med, at de livsvarige ydelser blev fredet af tidligere statsminister, Anders Fogh Rasmussen.

Akademiraadet sendte den 7. marts 2008 en udtalelse til Statens Kunstfonds repræsentantskab. Udtalelsen blev efterfølgende sendt til tidligere kulturminister Brian Mikkelsen. "...De livsvarige ydelser er en hædersbevisning, den højeste anerkendelse en kunstner kan opnå i Danmark for at have ydet en særlig fremragende indsats. Det er en enestående ordning, der er tænkt og givet for at hædre resultatet af en række kreative og skabende kræfter - kræfter som er en væsentlig del af fundamentet og fremtiden for vores samfunds fortsatte kulturelle mobilitet.

Til en hæder kan der i sagens natur ikke kræves modydelser. Når de livsvarige ydelser i dag administreres som en indtægtsreguleret anerkendelse, er det, fordi vi glemmer, at det er hæderstildelinger, det drejer sig om. (...) Når den danske stats hædersbevisning med de livsvarige ydelser er den højeste udmærkelse, er det, fordi det ikke er en tom hæder, det er en stats visionære tilkendegivelse af, at det er en omkostningsfyldt, krævende og kompromisløs vej at følge kunstens omskabende form og originale blik på verden - og det er dét, vi faktisk betaler for. Akademiraadet håber med denne udtalelse at vække til besindelse og omtanke."

Den Frie Udstillingsbygning, kunstnernes hus

Akademiraadet sendte den 16. april 2008 en støtteerklæring for Den Frie Udstillingsbygning, der af økonomiske årsager var truet af lukning. Baggrunden var, at Kunstrådets billedkunstudvalg fra 2008 ændrede deres bevillingspolitik, således at udstillingerne på Den Frie ikke længere kunne få dækket udgifterne til husleje og varme. Tidligere kulturminister Brian Mikkelsen bevilligede i 2008 et midlertidigt driftstilskud til stedet, og i april 2009 bevilligede kulturminister Carina Christensen et årligt driftstilskud på 1,2 mio. kr. til Den Frie i en fireårig periode.

Den 7. maj 2008 sendte rådet et åbent brev til kulturminister Brian Mikkelsen, bestyrelsen for Den Frie Udstillingsbygning samt Københavns overborgmester Ritt Bjerregaard. I brevet skrev rådet, at Den Frie Udstillingsbygning er brand for et sted, der både for danske og udenlandske kunstnere er "et meget væsentligt samlingspunkt for de kunstnerdrevne udstillingssteder (...). Den frihed og tradition, som stedet repræsenterer, er en original attraktion i København og må fortsat støttes." Rådet skriver, at Den Frie er afhængig af midler til driften og op-

fordrer kulturministeren til, i samarbejde med bestyrelsen for udstillingsbygningen og Københavns Kommune, som ejer grunden, snarest muligt at finde en stabil løsning for driften af Den Frie.

Kulturministeren svarede 21. maj 2008, at han er fuldt enig i, at Den Frie Udstillingsbygning spiller en vigtig rolle "som et traditionsrigt og uafhængigt udstillingssted i København, og jeg støtter bygningen i bestræbelserne på at etablere et nyt finansieringsgrundlag. Jeg har for nyligt givet en ekstraordinær bevilling på 500.000 kr. til at hjælpe bygningen med at holde driften i gang, mens man arbejder på et nyt grundlag for økonomien". Ministeren understreger dog, at der ikke er et fremtidigt grundlag for, at Kulturministeriet leverer direkte driftsstøtte til Den Frie: "den statslige støtte hertil gives gennem Kunstrådets fagudvalg for billedkunst, der som et fagligt funderet armslængdeorgan træffer sine beslutninger selvstændigt, og på den baggrund tager jeg naturligvis udvalgets beslutning om en ændret støttepraksis i forhold til Den Frie Udstillingsbygning til efterretning".

Den 29. april 2009 meddelte kulturminister Carina Christensen, at Den Frie Udstillingsbygning ville modtage et firårigt driftstilskud på 1,2 mio. kr. pr. år, idet den skal være hjemsted for udstillinger, der er udvalgt og produceret af kunstnere, herunder kunstnersammenslutninger.

Akademiraadet svarede hertil, "...at det er glædeligt, at kulturministeren, særligt i disse krisetider, har prioriteret at finde en fornuftig og funktionel ordning for Den Frie Udstillingsbygningens fortsatte eksistens".

Rådet blev senere anmodet af Den Frie om at udpege 2 medlemmer til stedets fagudvalg.

Kunsthall Charlottenborg, internationalt funderet udstillingssted

Akademiraadet afgav den 11. juni 2009 høringssvar om en ny bekendtgørelse for Kunsthall Charlottenborg. Bekendtgørelse tog udgangspunkt i en vision fra kulturministeren om, at Kunsthall Charlottenborg skal vise internationalt funderet kunst. Rådet stillede sig tvivlende over for, om der var tilstrækkelig økonomi til denne vision. I september 2009 gav kulturministeren en særbevilling på 3,2 mio. kr. over 5 år til kunsthallen.

Rådet beklagede den situation, som Kunsthall Charlottenborg er kommet i og udtrykte håb om, at der fremover kan skabes bedre og klarere vilkår for det enestående udstillingssted, som Kunsthall Charlottenborg er. Rådet skrev bl.a. i høringssvaret: "For stedets fremtidige succes og profil som et seriøst, alsidigt og spændende udstillingssted er det af central betydning, at der afsættes tilstrækkelige midler til at gennemføre udstillinger af høj kvalitet særligt i tider, hvor det er vanskeligt at skaffe sponsorater. Med den nuværende fastholdelse af finanslovsbevillingen til stedet, er rådet stærkt i tvivl, om dette er tilfældet."

På den lovmæssige side havde rådet følgende bemærkninger til udkastet: "Det bør indføjes i formålserklæringen, at kunsthallen skal afspejle kunstlivets mangfoldighed og vise dansk og international samtidskunst af høj kvalitet."

Rådet tilsluttede sig, at man ville reducere bestyrelsen fra 12 til 6 medlemmer, og at der blandt bestyrelsens medlemmer skulle være ledelses- og erhvervsmæssige kompetencer. Det bør dog sikres, at bestyrelsens flertal består af kunstfaglige personer, særligt medlemmer med kunstnerisk indsigt fra egen praksis, således at Kunsthallen fortsat har forbindelse til billedkunstnerstanden. Rådet henstillede desuden til, at formanden for bestyrelsen til enhver tid er billedkunstner.

Rådet udtrykte en vis skepsis over for, at et bestyrelsesmedlem skulle udpeges af Statens Kunstråd og henstillede til, at Akademiraadet udpegede 2 medlemmer, alternativt Akademiraadet 1 medlem og de kunstfaglige organisationer 1 medlem. I udkastet var skrevet ind, at bestyrelsen skulle ansætte Kunsthall Charlottenborgs direktør, og det tilsluttede Akademiraadet sig og udtalte, at rollefordelingen mellem bestyrelse og direktør skulle være klar i forhold til udstillingsplaner.

Den ny Bekendtgørelse om Charlottenborg trådte i kraft den 9. juli 2009, og bestyrelsen er sammensat således:

Kulturministeren udpeger 3 medlemmer af bestyrelsen, herunder formanden.

De øvrige medlemmer udpeges af

- 1) Akademiraadet (1 medlem)
- 2) Kunstrådet (1 medlem)
- 3) Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler (1 medlem).

Den 16. september 2009 meddelte kulturminister Carina Christensen: "Nu er holdet sat, og jeg er sikker på, at den nye bestyrelse vil bidrage positivt til Charlottenborgs fortsatte udvikling. Det er en alsidig og kompetent bestyrelse, som jeg er overbevist om vil få et godt og tæt samarbejde til Charlottenborgs bedste. Derfor giver jeg nu det fulde ansvar for driften tilbage til Charlottenborg i tiltro til, at den nye bestyrelse som øverste ledelse fremover kan føre det nødvendige tilsyn med institutionens økonomi. Samtidig har jeg besluttet at give en særbevilling på i alt 3,2 mio. kr. over 5 år til at styrke arbejdet med udstillinger på Charlottenborg."

Kulturministeriets videregående uddannelser

Akademiraadet har i beretningsperioden udtalt sig om Kulturministeriets videregående uddannelser samt om rådets fagområder, i sagerne: Aftagerpaneler og en mulig sammenlægning mellem Kunstakademiets Arkitektskole og Designskolen.

Aftagerpaneler

Akademiraadet ser positivt på oprettelsen af aftagerpaneler ved statens arkitekt- og billedkunstskoler og behandlede i september 2009 udkast til bekendtgørelse

om aftagerpaneler ved Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner.

Rådet opfatter bekendtgørelsens intention som en styrkelse af kontaktfladen med de brugere, der skal aftage kandidaterne fra uddannelserne.

Fremtidig organisering

Akademiraadet modtog den 25. februar 2009 en rapport om en fremtidig organisering af Kulturministeriets videregående uddannelser. Rapporten fokuserer især på Kunstakademiets Arkitektskole med forslag til en faglig og administrativ sammenlægning med Danmarks Designskole og Glas- og Keramikskolen på Bornholm. Rådet havde følgende bemærkninger til rapporten:

”Akademiraadet finder ikke, at udvalgets rapport godtgør, at større institutioner med flere forskellige fagområder nødvendigvis giver bedre udviklingspotentialer inden for de centrale kunstneriske og faglige kvaliteter i de eksisterende uddannelser.” Rådet fremhæver, at der er tale om en administrativ rationaliseringsgevinst, men ser ikke på vanskelighederne ved, at de to institutioners faglige miljøer skal mødes: ”Netop de danske universiteters fusioner og nye administrative styringsforhold har medført stærk kritik fra de faglige miljøer. Ikke mindst fordi det ser ud til at administrative funktioner angiveligt beslaglægger en stadig større del af institutionernes samlede bevilling.”

Den 12. maj 2009 meldte Kulturministeriet, at der var enighed blandt alle aftaltpartierne om at samle de to institutioner, Kunstakademiets Arkitektskole og Danmarks Designskole på Holmen. Et flertal bestående af Regeringspartierne samt Dansk Folkeparti og Socialdemokraterne tilkendegiver endvidere, at de, når den nuværende aftale om Kulturministeriets videregående uddannelser udløber med udgangen af 2010 ønsker at gennemføre en fusion af de to institutioner i 2011.

3. Interne sager

Klage til ombudsmanden over Akademiraadet og Kulturministeriet

Professor og maler Ole Sparring indgav den 28. marts 2007 klage til ombudsmanden over Akademiraadet og Kulturministeriet. I klagen kritiseredes rådet med 13 eksempler fra 1997 til 2006 for ikke at leve op til almindelig dansk foreningsstandard og for at konstituere en splittelse af kunstnerstanden. Kulturministeriet anmodede den 26. marts 2008 ”om at høre Akademiraadet vedr. de 13 klagepunkter, der optrådte i Ole Sparrings brev til Kulturministeriet af 29. oktober 2006 ”.

I Akademiraadets svar til Kulturministeriet den 27. juni 2008 tilbagevises de fleste af kritikpunkterne, og der udtrykkes håb om fremover at kunne drage nytte af Ole Sparrings engagement i Akademiets struktur og virke på en konstruktiv måde. I brev af 1. september 2008 til Ole Sparring tilslutter Kulturministeriet sig Akademiraadets opfattelse af de fleste af de 13 klager og konkluderer, at rådet ikke har handlet i strid med Akademiets bekendtgørelse eller vedtægter.

Med hensyn til Ole Sporrings klage over, at rådet med vedtægterne af 18. august 1999 tildeler sig en utilbørlig magtposition i forhold til Akademiet, svarer ministeriet, "... at rådet har udstedt disse vedtægter i fuld overensstemmelse med bekendtgørelsen" og konstaterer desuden, at rådet udgår af Akademiets midte, og at vedtægterne, for så vidt angår fremtidige vedtægtsændringer, faktisk indskrænker de beføjelser, som rådet efter bekendtgørelsen er tillagt i forhold til Akademiet. Ministeriet afslutter med at bemærke, at Akademiraadet er et valgt organ, der repræsenterer Akademiet og dermed i sidste ende Kunstnersamfundets medlemmer. Derfor må Kulturministeriet også henvise til den interne debat i Akademiets organer, som det bedste sted at rejse spørgsmål om, hvordan Akademiets virksomhed bedst udøves

Ombudsmanden afviste herefter at iværksætte en egentlig ombudsmandsundersøgelse - begrundet i overvejelser om sagens karakter set i forhold til det resourceforbrug en undersøgelse ville kræve.

Akademiets reformproces

Visions- og evalueringsudvalget blev nedsat af Akademiraadet i 2007 med den opgave at evaluere Akademiet og fremkomme med visioner for, hvordan Akademiet i fremtiden kunne styrkes som faglig forsamling, og som rådgiver for Staten.

Efter knap 1½ år blev udvalgets arbejde og rapport fremlagt i Akademiets forsamling den 4. marts 2009. Rapporten blev desuden udsendt til Akademiets medlemmer, Juryens medlemmer og suppleanter, 87 personer i alt, i en høringsrunde afsluttet den 15. september 2009. 56 besvarede det udsendte spørgeskema. Resultatet af høringsrunden pegede på, at rapporten var blevet positivt modtaget, og at der var flertal for at gennemføre en del af Visions- og evalueringsudvalgets reformforslag til Akademiets struktur.

Akademiraadet tog på rådsmødet den 7. oktober 2009 stilling til rapporten og de konkrete reformforslag og valgte at dele rapportens reformforslag i to kategorier:

1. De af rapportens reformforslag, som hovedsagligt vedrører Akademiets organisations struktur/vedtægter, og som indgik i det vedlagte spørgeskema i høringsrunden.
2. De af rapportens øvrige reformforslag til faglige og administrative anliggender, der er bundet til forretningsudvalgets økonomiske dispositioner. Rådets opfattelse er, at en stor del af de sidstnævnte reformforslag kan anvendes af både dette og kommende råd, og en række af udvalgets forslag er indarbejdet i det nuværende råds handlingsplan for 2008-2010, andre arbejdes der på at få skaffet ressourcer til.

Sideløbende har Akademiraadet nedsat en vedtægtsgruppe, der skal udarbejde et afstemningsgrundlag for reformarbejdets vedtægtsændringer. Rådets hensigt er at sikre en mere hensigtsmæssig og ræsonnabel måde at forny og justere vedtægterne på.

1. Rapportens indhold

Visionsudvalgets rapport fremhæver, at Akademiet er en særlig institution inden for samfundet og kunstfeltet, på grund af sin prioritering af kunsten og institutionens tværfaglige opbygning af både arkitekter og billedkunstnere. Udvalget peger på, at institutionen rummer en klar værdi som officiel, institutionel anerkendelse af, at det er vigtigt for et samfund, at der findes og skabes kunst og arkitektur. Men rapporten fremhæver samtidig, at akademistrukturen rummer mulighed for at indgå i det arbejde og forum, hvori kunsten og arkitekturen i den faglige praksis debatteres, udveksles og udformes. Rapporten lægger grundlæggende vægt på, at institutionen må styrkes og udvikles organisatorisk, som et mere åbent og tidssvarende fagligt og demokratisk forum med en:

- Større gennemsigtighed i organisationen igennem en forenkling af strukturen.
- Større sammenhæng mellem top og bund, med vægt på at institutionen styrkes som helhed og som akademisk forum.
- Styrkelse af formandskabet i råd og Akademi.
- Større mulighed for at yngre kræfter aktiveres, ved at skabe mere mobilitet igennem systemet.

Visionsudvalgets reformforslag skal her ses i lyset af, at Akademiet er helt afhængig af, at medlemmerne stiller deres ekspertise og arbejdskraft gratis til rådighed, således at rekrutteringsproblemer, hvor færre unge billedkunstnere og arkitekter synes motiverede til at lægge en arbejdsindsats i akademiarbejdet, kan imødegås.

Et særligt punkt som Akademiraadet har haft øje for, og som flere akademimedlemmer har spurgt til, er de historiske implikationer. Selv om Akademiets samlende 3-delings-struktur er indskrevet i segl og fundats af 1754, som Skildre-, billedhugger og bygningsakademi er sektionsoptdelingen med maler-, billedhugger og arkitektsektionerne imidlertid først kommet til i 1897 - og er altså en knap 150 år yngre tradition, der ikke er funderet i den oprindelige fundats. Medlemsantallet på 60 i Akademiet og 12 personer i rådet er heller ikke en konstant størrelse. Antallet af medlemmer i både akademi og råd har varieret fra store akademiforsamlinger med udenlandske medlemmer og stor spredning mellem kunstarterne - til mindre skarpt opdelt og faste sektionstørrelser. Der er således ikke en historisk betinget begrundelse for 3 sektioner eller antallet af medlemmer.

2. Administrative og faglige forslag

I rapporten fremhæver Visionsudvalget den opfattelse, at Akademiets position bør styrkes mod fremvæksten af en række andre aktører på kunst- og arkitekturfronten, der råder over stadig flere ressourcer, med flere kommunikationskræfter og egne dagsordner, hvorfor der i rapporten fremlægges forslag til forskellige evalueringer omkring sekretariatet og dets primære funktioner. Rådet er sympatisk indstillet over for de fleste af forslagene, men flere er betinget af økonomiske ressourcer. Som nævnt i indledningen er enkelte forslag igangsat af det

nuværende råd, mens andre må tages op af kommende råd, idet en stor del kun kan iværksætte via tilførsel af ekstra ressourcer.

Forslag til ændringer / justeringer af sekretariatsfunktioner

Forslag om professionalisering af kommunikationen, om evaluering af sekretariatet med tilknytning af en fundraising medarbejder har både FU's og sekretariatets bevågenhed.

Forslag til Akademiraadets arbejde /ressourcer

Forslag om aflønning af formand og næstformand i Akademiraadet, om brug af faste udvalg i Akademiraadets arbejde, om rekrutteringslister til udvalgsposter og om faste udvalg til fastholdelse af erfaring. Visionsudvalget fremlægger samtidig forslag til tilrettelæggelsen af Akademiraadets arbejde og ressourcer, hvor der henstilles til en bredere forankring i udvalg, samt faste procedurer omkring erfaringsopsamling.

Rådet har i sensommeren 2009 nedsat en hurtigt arbejdende vedtægtsgruppe til at udarbejde udkast til nye vedtægter for Akademiet.

C. Akademiet

Akademiet fejrer hvert år i marts Akademiets stiftelse i 1754 med en fest. Til stiftelsesfesterne i 2008 og 2009 var der ca. 200 gæster, og Hendes Majestæt Dronningen har glædet Akademiet ved at deltage begge år og Hans Kongelig Højhed prinsen ved at deltage i 2009. Præsidenten Kristine Jensen har aflagt beretninger, der er holdt festtaler, spillet musik og uddelt medaljer.

Akademiets 60 ordinære medlemmer samt rådsvalgte medlemmer og æresmedlemmer har været indkaldt til 3 møder i 2008 og 2009. I 2009 har møderne været centreret om Akademiets struktur og styrkelsen af Akademiets arbejde.

Læs præsidentberetninger, festtaler og referater fra Akademiets møder på hjemmesiden og se også her, hvem der er medlem af Akademiet.

Se hvem der har fået tildelt medaljer, eller se et uddrag af medaljemodtagernes værker.

D. Kunstnersamfundet og Juryen

Der har været afholdt valg til Akademiet og Juryen i 2008 blandt Kunstnersamfundets medlemmer. Som et led i rådets handlingsplan og ønske om at aktivere kunstnersamfundets medlemmer har der som nævnt i indledningen været holdt faglige arrangementer for Kunstnersamfundets medlemmer i december 2008 og 2009, "Kunstnersamfundets Dag".

Se hvem de ca. 1350 medlemmer af Kunstnersamfundet er på hjemmesiden /Kunstnersamfundet.

Juryen har forenklet proceduren for ansøgning om optagelse i Kunstnersamfundet. Ansøgningsskema og informationer om Juryen og Kunstnersamfundet er nu tilgængelige på rådets hjemmeside, hvor man også kan se, hvem der er optaget i de forløbne år.

E. Udvalget for Kirkekunst

Udvalget har haft travlt i de forløbne år, og sagsmængden er stigende, især hvad angår udvalgets konsulentbesøg i kirkerne. Udvalgets ønske om at rådgive kirkerne tidligt i udsmykningsforløbene begynder i det sidste halvår af 2009 at vise resultater. Folderen, om udvalgte rådgivning, der kan ses på rådets hjemmeside, er sendt til landets stifter og en del kirker.

De neden for nævnte konkrete forslag til udsmykninger mv. har stiftsøvrighederne forelagt Udvalget for Kirkekunst til udtalelse.

Stiftsøvrighedernes afgørelser er medtaget, hvor de er oplyst over for udvalget.

Hvis stiftet har godkendt projektet, står det anført med en ☺.

Hvis stiftet ikke har godkendt projektet, står det anført med en ☹.

Anbefalede udsmykningsforslag

Nogle af forslagene er delvist anbefalet eller anbefalet med bemærkninger, og i flere tilfælde er der tale om reviderede forslag, som udvalget ikke har modsat sig udførelsen af.

2007

Hørning Kirke - Århus Stift

Udsmykning af vinduesniche v/Maja Lisa Engelhardt.

Skanderup Kirke - Århus Stift

Nyt billede til barokalteret v/Merete Barker. ☺

Kirke Sonnerup Kirke - Roskilde Stift

Alterbillede, altertæppe og glasmosaik v/Maja Lisa Engelhardt. Udvalget anbefalede alterbilledet til udførelse, men ikke de to øvrige projekter. ☺

Rungsted Kirke - Helsingør Stift

Nyt alterbillede og altertæppe v/Maja Lisa Engelhardt. Udvalget anbefalede alterbilledet til udførelse, men stillede sig tvivlende over for forslaget til altertæppet. ☺

Mou Kirke - Aalborg Stift

Revideret forslag vedrørende indvendig istandsættelse af kirken. Forslag til ændring af alterparti v/Plateau Arkitekter. ☺

Vinding Kirke - Haderslev Stift

Nyt altermaleri v/Maja Lisa Engelhardt. ☺

Smørum Kirke - Helsingør Stift

Dispositionsforslag til udvidelse af kirkegården, herunder anlæg af ny parkeringsplads og nye graverfaciliteter v/landskabsarkitekt Charlotte Skibsted. ☺

2008

Lodbjerg Kirke - Aalborg Stift

Udsmykning af felterne i prædikestolen og farvesætning af kirken v/Maja Lisa Engelhardt samt fjernelse af altertavlens sidefløj.

Vonsild Kirke - Haderslev Stift

Restaurering af kirken. Projektforslag v/Erik Møller Arkitekter. ☺

Halsted Kirke - Lolland Falsters Stift

Forslag til udsmykning af antependium samt istandsættelse af knæfald v/væver Hanne Vedel.

Uggeløse Kirke - Helsingør Stift

Udsmykning af alterbillede v/Anette Harboe Flensburg. ☺

Gyrstinge Kirke - Roskilde Stift

Udskiftning af altertavle v/Grethe Bagge. ☺

Tilsted Kirke - Aalborg Stift

Altertavle v/Erland Knudssøn Madsen. ☺

Luther Kirken - Københavns Stift

Midlertidig ændring af alterparti og udskiftning af krucifiks. ☺

Taksigelseskirken - Københavns Stift

Genopsættelse af altertavle af Aksel Jørgensen. ☺

2009

Roskilde Domkirke - Roskilde Stift

Kunstnerisk udsmykning v/Peter Brandes. ☺

Frederiksberg Slotskirke - Københavns Stift

Nyt alterbord og alterskranke v/Bjørn Nørgaard.

Sct. Marie Kirke - Haderslev Stift

Glasmalerier v/Per Kirkeby.

Almind Kirke - Viborg Stift

Udsmykning af kirkens kor v/Bjørn Nørgaard.

Søllested Kirke - Lolland Falsters Stift

Mosaikvindue v/Jens Urup. ☺

Gudumholm Kirke - Aalborg Østre Provsti

Alterudsmykning v/Poul Anker Bech. ☺

Store Magleby Kirke - Københavns Stift

Alterparti v/Thomas Kluge. ☺

Ikke anbefalede forslag

Følgende forslag til udsmykninger mv. har Udvalget for Kirkekunst ikke kunnet anbefale stiftsøvrighederne at godkende til udførelse - enten fordi de ikke har haft en tilstrækkelig lodighed, ikke har været i harmoni med helheden, eller fordi noget værdifuldt eksisterende forudsattes ændret.

2007

Viby Kirke - Fyens Stift

Nyt alterbillede.

Hans Egedes Kirke - Københavns Stift

Alterudsmykning. ☺

Gesten Kirke - Ribe Stift

Donation til kirken af keramisk udsmykning.

2008

Vestbjerg Kirkecenter - Aalborg Stift

Nyt alterbord, knæfald, prædikestol og døbefont. ☺

Hjørthede Kirke - Viborg Stift

Altertavleudsmykning. ☺

Søborgmagle Kirke - Helsingør Stift

Altertavleudsmykning. ☺

Hjørthede Kirke - Viborg Stift

Udsmykning af altertavle mm. ☺

Mariehøj Kirke - Århus Stift

Alterudsmykning. ☺

Kristrup Kirke - Århus Stift

Alterbillede og udsmykning af koret. Projektet er sat i bero.

2009

Rislev Kirke - Roskilde Stift

Fornyelse af alterparti. ☺ og ☹ Delvist godkendt.

Drejø Kirke - Fyens Stift

Alterbillede. ☺

Emdrup Kirke - Københavns Stift

Opsætning af glasmosaikker i apsis.

Konsulentbesøg - rådgivning direkte til menighedsråd

2007

Sæby Kirke og Odden Kirke - Roskilde Stift

Isætning af mosaikrude i Sæby Kirke og ny farvesætning i Odden Kirke. Anbefalet Margrethe Agger.

2008

Them Kirke - Århus Stift

Udsmykning af altertavle og evt. prædikestol, anbefalet kunstnerne Steffen Jørgensen, Oda Knudsen og Hjørdis Haack.

Vor Frelses Kirke - Københavns Stift

Forelæggelse af konkurrenceforslag til nye løbere og tæppe i kirken. Udvalget udtalte, at de tre fremlagte forslag alle var kvalificerede, men at udvalgets første prioritet var Puk Lippmans forslag.

Langenæskirken - Århus Stift

Forbedring af lys- og lydforhold i kirkerummet.

Bistrup Kirke - Helsingør Stift

Etablering af et "lysrelief/skulptur, anbefalet Jørgen Carlo Larsen.

2009

Sdr. Rind Kirke - Viborg Stift

Kunstnerisk udsmykning, anbefalet Signe Guttormsen og Jytte Høy.

Grøndalskirken - Københavns Stift

Kunstnerisk udsmykning i forbindelse med renovering af kirkerummet, anbefalet Sophia Kalkau, Jytte Rex og Viera Collaro.

Se hvem der er medlem af udvalget eller se folderen på hjemmesiden under fanen Kirkekunst.

F. Andet

Udpegelser og indstillinger til bestyrelser, udvalg, repræsentantskaber

En del af Akademiets virke og rådgivning foregår gennem de mange fagkyndige personer, rådet udpeger og indstiller til diverse organer, repræsentantskaber, råd, bestyrelser, udvalg mv.

Udpegelserne og indstillingerne sker ud fra ønsket om at placere de mest kvalificerede personer på posterne. De udpegede er ikke bundet som repræsentanter for Akademiet, men udøver deres virke ud fra deres personlige skøn og vurderinger. I beretningsperioden er rådet blevet bedt om at udpege medlemmer til yderligere 3 institutioner: Kunstbyen i Odense, Vejen Kunstmuseum og Den Frie Udstillingsbygning fagudvalg.

Se rådets udpegelser i beretningsperioden herunder også udpegelserne af censorer til Kunstakademiets Arkitektskole og Arkitektskolen i Århus på hjemmesiden/Rådet / udpegelser og indstillinger.

Legater

Akademiraadet uddeler hvert år en række legater. De legater, der kan søges, opslås hvert år den 1. oktober med ansøgningsfrist den 31. oktober.

Se hvem der har modtaget legater i de forløbne år på hjemmesiden/Legater.

Rådvalgt medlem Bodil Nyboe Andersen har i 2009 været behjælpelig med rådgivning om Akademiets legatbeholdning og forvaltning.

Sekretariatet og økonomi

Sekretariatet som består af 3 medarbejdere, hvoraf 1 er på fuld tid og 2 på deltid, har i 2009 fået ny medarbejder, Pernille Kure, som afløser for Lene Keller. Med de mange opgaver der er, herunder ikke mindst kravene til den offentlige administration, rækker bevillingen til Akademiets virksomhed ikke til en tilstrækkelig bemanning af kontoret eller til de mange faglige initiativer og aktiviteter, som rådet gerne ville gennemføre, og bl.a. behovet for at forbedre kommunikationen om rådets arbejde er påtrængende.

Rådet har i 2009 søgt Kulturministeriet om en merbevilling på 400.000 kr. for hvert af de kommende 4-5 år, men rådet er fra 2010 skåret i bevillingen med 200.000 kr.

Anne Marie Nehammer 29. januar 2010